

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ การจัดการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศจะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย แต่จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์และการแข่งขันกับนานาประเทศที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งการแข่งขันนั้นต้องอาศัยฐานความรู้ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และจากการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญปัญหานานัปการ ดังที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ได้กล่าวถึงในรายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน สรุปได้ว่าสังคมไทยเผชิญภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ความยากจน ช่องว่างระหว่างคนจนคนรวย ความเสื่อมถอยทางศีลธรรมและทางวัฒนธรรม ปัญหายาเสพติด ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงความอ่อนแอของระบบการเมือง และที่สำคัญก็คือระบบการศึกษาไทยยังมีข้อจำกัดและข้ออ่อนด้อยอยู่มาก ปรับตัวไม่ได้ ทำให้ไม่มีบทบาทและพลังที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคนไทยไม่ว่าจะเป็น การพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ หรือการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมบนฐานความรู้หรือการรักษาจากฐานทางวัฒนธรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) (2545) ในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากความล้มเหลวในการพัฒนาตามกระแสโลก ส่งผลให้เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ ที่เห็นได้ชัดคือ ในปี 2540 การพัฒนาเศรษฐกิจ ที่มุ่งจะให้ประเทศไทยเป็นเมืองอุตสาหกรรมใหม่นั้น ได้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิต เป็นอย่างมาก จากความผิดพลาดในนโยบายการบริหารประเทศ ที่ไม่ได้มองถึงสิ่งแวดล้อมเป็นองค์รวม แต่ทำให้คนส่วนหนึ่งในภาคธุรกิจหวนกลับคืนสู่สังคมชนบทดั้งเดิม กลับไปสู่สังคมเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงและเป็นกระดูกสันหลังของเมืองไทยมาโดยตลอด และการพัฒนาบางส่วนก็ได้ใช้รูปแบบในการพึ่งพาตนเอง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในระบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยพระองค์ท่านได้ทรงทดลองปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จ เป็น “ทฤษฎีเกษตรแบบพอเพียง” และทรงชี้แนะแนวทางการปฏิบัติในการใช้ชีวิตและการบริหารงาน ตามแนว “เศรษฐกิจพอเพียง” ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นระบบหนึ่งในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (วิชรินทร์ เสนาะเสียง, 2548)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงมีพระราชดำริมาเป็นเวลา 20 ปี ทรงชี้ให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมี

เหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อพร้อมรับต่อความเสี่ยงบนพื้นฐานของความรอบรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวัง และคุณธรรม การใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการ ด้วยความรอบคอบ และระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการกระทำที่ไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความร่วมมือปรองดองกันในสังคม จะสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน และการพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้

กลไกของการจัดการศึกษาในระบบ มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการปลูกฝังและถ่ายทอดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ การนำแนวคิดเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจพอเพียงผ่านระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยสายพานแห่งกระบวนการพัฒนาด้านจัดการเรียนรู้ ที่มีครู นักเรียน ชุมชน รวมถึงองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการจัดระบบและผ่านการทดลองใช้มาแล้วเป็นอย่างดี เป็นปัจจัยป้อนสำคัญ ผลผลิตแห่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นย่อมแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติต่อระบบเศรษฐกิจพอเพียง หรือกล่าวคือ นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตสำคัญของระบบการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาสามารถกลายเป็นผลผลิตที่คุณภาพของระบบการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่สัมพันธ์กับนโยบายของรัฐที่ได้รับสังเคราะห์มาแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549) ได้กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น หรือแก้ปัญหาของชุมชน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมและอยู่ในระหว่างการหาแนวทางแก้ปัญหาได้แก่ปัญหาสภาพเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร คณะครู นักเรียนและผู้นำชุมชนต้องจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชให้กับนักเรียน ตลอดจนให้ความสำคัญในการปลูกฝังนักเรียนให้ยึดแนวทางการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันของตนเอง และเป็นการแก้ปัญหาของชุมชนต่อไป เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ก็จะทำให้นักเรียนสามารถปรับตัว ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ถึงแม้ว่าจะเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอย่างไร ก็ไม่สามารถส่งผลกระทบต่อนักเรียนและชุมชน จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต่างๆ พบว่ายังมิได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่กำลังได้รับการส่งเสริมทุกหน่วยงาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จึงส่งผลให้การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ นักเรียนไม่สามารถหาแนวทางแก้ปัญหาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของตนเองและท้องถิ่นซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่

ผู้เกี่ยวข้องควรร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

โครงการวิจัยครั้งนี้จึงเล็งเห็นความสำคัญของการนำผลการวิจัยที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐ โดยกลุ่มนักวิจัยที่นำเสนอแผนงานวิจัยนี้ต่างเป็นบุคลากรสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของไทยทั้งในด้านการผลิตบุคลากร และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อสานต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงได้นำเสนอแผนงานวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติได้จริงตามเงื่อนไข ตามสภาพของโรงเรียนที่แตกต่างกันนั้น โดยมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบันของโรงเรียนในพื้นที่เป้าหมายโดยคำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปทดลองใช้และปรับปรุงโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แล้วจึงวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม ยืดหยุ่น และสามารถเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาโดยทั่วไปสามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของตน จึงถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ ผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้นจะทำให้การเผยแพร่แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ซึ่งได้แก่เยาวชนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในวงกว้าง ซึ่งย่อมส่งผลต่ออนาคตของชาติที่คาดหวังกับทางเลือกของการขับเคลื่อนประเทศชาติด้วยพลังแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์ประมุขอันเป็นที่รักของปวงชนชาวไทยทุกคน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ

2.1 ศึกษาความต้องการและสภาพพื้นฐานของการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 สร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น ตามความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

2.3 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนทั้งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น

2.4 ศึกษาผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 สังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐ

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในโครงการศึกษาความต้องการและสภาพพื้นฐานของการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 10 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตเมือง จำนวน 5 โรงเรียน และโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเมือง จำนวน 5 โรงเรียน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 โรงเรียนในเขตกึ่งเมืองคือ โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (คุรุราษฎร์รังสรรค์) และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบทคือ โรงเรียนบ้านหนองนาคำ รวมจำนวน 3 โรงเรียน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุมะโอ) โรงเรียนในเขตกึ่งเมือง 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (ราษฎร์คุรุวิทยาการ) และในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นโรงเรียนที่ตั้ง อยู่ในเขตชนบท 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหนองนาคำ รวมจำนวน 3 โรงเรียน

ส่วนกลุ่มเป้าหมายสำหรับการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สัมพันธ์กับนโยบายของรัฐ ประกอบไปด้วยสถานศึกษาจำนวน 4 แห่ง โดยมีสถานที่ตั้งในลักษณะที่แตกต่างกัน 3 ลักษณะคือ

1. สถานศึกษาในเขตเมือง จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุมะโอ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ตั้งอยู่บ้านเลิงเปือย ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. เขตกิ่งเมืองกิ่งชนบท จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (ราษฎร์ครู วิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ตั้งอยู่ที่บ้านแดงใหญ่ หมู่ที่ 1 ตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3. เขตชนบท จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองนาคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ตั้งอยู่บ้านหนองนาคำ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านโคก อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนบ้านกุดธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

3.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่บูรณาการสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ทุกกลุ่มสาระ

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

4.2 การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐ ทั้งในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

4.3 ความต้องการ หมายถึง ระดับความต้องการของโรงเรียนในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐ

4.4 สภาพพื้นฐาน หมายถึง ระดับการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐ

4.5 ความคิดเห็นของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งวัดจากแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale)

4.6 การสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศ เนื้อหา องค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ ที่สถานศึกษา

กำหนดขึ้น เพื่อจะนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน โดยอยู่บนฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างขั้นตอนแรกคือ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา วิเคราะห์กรอบแนวคิดของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และวิเคราะห์หลักสูตร จุดเน้นของสถานศึกษา ข้อมูลสารสนเทศ เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ปัญหาและสิ่งที่ควรพัฒนา ต่อจากนั้น จัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล และปรับปรุง

4.7 เทคนิคเดลฟาย หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการตัดสินใจหรือลงข้อสรุปในเรื่องคุณภาพของการจัดทำคู่มือการสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวบรวมและสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นเอกฉันท์ จำนวน 3 รอบ

4.8 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นโดยมี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 วางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Action) ขั้นที่ 3 ตรวจสอบ (Observation) และขั้นที่ 4 สะท้อนผลปรับปรุงแก้ไข (Reflection)

4.9 ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ผลจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในด้านจำนวนหลักสูตร จำนวนครูที่ร่วมโครงการ จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนนักเรียนที่ได้รับการพัฒนา ผลที่เกิดขึ้นกับครู และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน จากรายงานสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียน ตลอดจนความคิดเห็นและความพึงพอใจของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.10 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน โดยในแต่ละองค์ประกอบต่างแสดงถึงงานและผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัย

4.11 การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัย ทั้งที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบท มาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ทั้งในระดับภาพรวมและจำแนกตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.1 นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายและวางแผน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐ

5.2 เป็นแนวทางในการขยายผลให้โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอื่นๆ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 สถาบันการศึกษา มีระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านการทดลองใช้ ตามกระบวนการวิจัยมาแล้ว

5.4 ได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่หลากหลายบริบท เพื่อเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมสำหรับสถานศึกษาทั่วไป

5.5 เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาในระดับนโยบาย ในการส่งเสริมสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.6 ได้แนวกรรมในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และนำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน

ครูผู้สอน

5.7 เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของรัฐ

5.8 ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถนำหลักปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมนำความรู้ มาบูรณาการสู่การเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม

5.9 ได้รูปแบบของการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการขยายผลต่อไปในชุมชน

5.10 ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถนำหลักปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมนำความรู้ มาบูรณาการสู่การเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม

5.11 ผลการวิจัยครั้งนี้จะนำเผยแพร่สู่วงการศึกษาด้วยการลงบทความเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงคุณธรรมนำความรู้

ผู้เรียน

5.12 เป็นการปลูกฝังวิธีการคิด และการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานคุณธรรมนำความรู้ กับนักเรียน เพื่อส่งผลที่ดีต่อการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและประเทศชาติ

5.13 สร้างจิตสำนึก คุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความรอบรู้ที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต ให้กับผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรม